

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสรุปผล และมีข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง วันสำคัญทาง พุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง วันสำคัญ ทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง วันสำคัญ ทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สมมุติฐานของการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญ ทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เริ่มดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 โดยดำเนินการดังนี้

1. ก่อนดำเนินการผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคน ในวันที่ 3 มกราคม 2554
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางศาสนา จำนวน 6 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง ในระหว่างวันที่ 6 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2554 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนตัวอย่างครบทุกแผน
3. เมื่อทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นครบทุกแผนแล้ว ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางศาสนา และใช้แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนแบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา วัดกับกลุ่มตัวอย่างทุกคนในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554
4. นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา และแบบวัดความพึงพอใจ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.92 / 81.94
2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.7190 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.90
3. คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, SD = .12$)

อภิปรายผล

จากการแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่องวันสำคัญทางพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ $83.92 / 81.94$ หมายความว่า นักเรียนสามารถทำกิจกรรมในระหว่างเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 6 แผน มีคะแนนทุกคนรวมกันเฉลี่ยร้อยละ 83.92 และจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน นักเรียนสามารถทำคะแนนได้รวมกันเฉลี่ยร้อยละ 81.94 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการสร้างขึ้นโดยผ่านขั้นตอนอย่างมีระบบ ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข ขออนุมัติจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ และก่อนการนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้แบบ 1 : 1 โดยคัดเลือกนักเรียนจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน นำไปทดลองแบบ 1 : 10 โดยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ ไปใช้กับนักเรียนจำนวน 9 คน และนำไปทดลองใช้แบบ 1 : 100 กับนักเรียน จำนวน 33 คน ในการทดลองแต่ละขั้นตอนได้ปรับปรุงแก้ไขให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์โดยตลอด ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับวิสัย จิตตะโกตร (2550 : 70-71) ที่ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง พระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลวัดพระโค อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ $92.93/81.43$ สอดคล้องกับ ปิยะพร วิชาชัย (2550 : 92-93) ที่ได้การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยโครงการ เรื่อง ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ โดยโครงการ เรื่อง ฮีตสิบสองคองสิบสี่ โดยโครงการ เรื่องฮีตสิบสอง คองสิบสี่ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.23/86.88 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ
ปรีชา ดิษฐ์ภูมิ (2550 : 90-91) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา
พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบโครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.43/84.94

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง วันสำคัญทางพุทธ
ศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ
0.7190 หมายความว่า เมื่อนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาจัด
กิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแล้วนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.90 หลังจากเรียน
ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็น
กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือแก้ปัญหา
โดยการศึกษาค้นคว้า ทดลองตามขั้นตอนและส่วนประกอบของโครงงาน จึงทำให้นักเรียนได้ฝึกคิด
ฝึกใช้กระบวนการในการปฏิบัติงาน ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความ
รับผิดชอบ มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก ชื่นชมชื่นงาน และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไป
ใช้ในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับ ยุพิน ศรีฉัตรรักษ์ (2550 :86-87) ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง มรรยาทชาวพุทธที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจใน
การเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง มรรยาทชาวพุทธ กลุ่มสาระ
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ โครงงานทั้ง 7 แผน มีค่าเท่ากับ 0.6356 สอดคล้องกับ สุทาส สุขกาย (2550 : 69-70)
ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน เรื่อง พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย
โครงงาน เรื่อง พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 0.75 และสอดคล้องกับ
สุกรี รุ่งโรจน์ (2551 : 112-113) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้
กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ดัชนีประสิทธิผล
ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสอนแบบโครงงาน เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ กลุ่มสาระ
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.6299

3. คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบโครงงาน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้รับการพัฒนาตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ด้วยแนวทางที่หลากหลาย รวมการแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียน ได้ศึกษาหา คำตอบด้วยตนเอง และจดจำเรื่องราวพร้อมทั้งขั้นตอนการจัดทำโครงงานได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเกิด องค์ความรู้ จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนที่ได้เรียนรู้โดยวิธีเรียนแบบ โครงงาน เรื่องวันสำคัญ ทางพุทธศาสนา มีคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับ ญัฐวรรณ มานิชพงษ์ (2550 : 99-100) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ที่เรียนด้วยแผนพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับวิสัย จิตตะ โคตร (2550 : 70-71) ที่ได้พัฒนาแผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง พระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน ร้อยละ 74.80

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบ โครงงาน กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพุทธศาสนา อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, SD = .12$) ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่องวันสำคัญทางพุทธ ศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้จัดทำขึ้นตรง กับความต้องการของนักเรียน สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นกระบวนการ จัดการเรียนรู้ช่วยให้เข้าใจการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สนุกกับการร่วมกิจกรรม ในชั่วโมงเรียน ทุกกิจกรรมการเรียนรู้น่าสนใจ อยากติดตามเรียนต่อทำให้ไม่เบื่อหน่าย เรื่องที่เรียน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงส่งผลให้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ยุพิน ศรฉัตรรักษ์ (2550 : 86-87) ที่ได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน เรื่อง มรรยาทชาวพุทธที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงานกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจ ต่อ การเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและ

ประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ปิยะพร วิชาชัย (2550 :92-93) ได้วิจัยเรื่องผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยโครงการ เรื่อง สิตสิบสอง คลองสิบสี่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยโครงการ เรื่อง สิตสิบสอง คลองสิบสี่ โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการวัดผล ประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวิสัย จิตตะโคตร (2550 : 70-71) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่อง พระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ครูผู้สอนสามารถนำเอาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปใช้ได้ โดยก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการไปใช้ ครูควรศึกษาเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ และเตรียมสื่ออุปกรณ์ ให้ครบตามที่แผนกำหนด และครูแนะนำนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้แบบโครงการ จึงจะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยโครงการและกลุ่มที่เรียนตามแบบอื่น ๆ หรือใช้นวัตกรรมแบบอื่น และควรศึกษาดัชนีประสิทธิผลเพิ่มเติมด้วย